

Bendrojo lavinimo mokyklų (ikimokyklinių įstaigų) veiklos kokybės tobulinimas pažangos ir pokyčių valdymo kontekste

Švietimo ir ugdymo kokybė yra labai svarbus veiksnys, laiduojantis globalų raštingumą ir kuriantis prielaidas tvarių sisteminių pokyčių raidai visuomenėje. Paskutinį dešimtmetį vis giliau ir daugiau analizuojamos švietimo kokybės sritys įvairiais aspektais, siekiant kurti ir pokyčius ir besimokančią organizaciją orientuotą mokyklų kultūrą bei kritiškai, argumentuotai ir įrodymais remiantis tobulinti pasirinktas švietimo sritis, kad visi besimokantieji pasiektų ugdymo(si) tikslus pagal galimybes ir poreikius.

Švietimo (ikimokyklinių įstaigų, bendrojo lavinimo mokyklų, neformaliojo ir formalųjį švietimą papildančių mokyklų ir su švietimu artimai susijusių organizacijų (pvz., kvalifikacijos centrų) veiklos vertinimo - tiek vidinio (įsivertinimas), tiek išorinio (akreditavimas) - procedūros ir veiklos po jų mūsų šalyje vykdomos ir tobulinamos netolygiai; stokojama sistemiško conceptualaus susitarimo įvairiose švietimo grandyse, kaip ir kokiais būdais siektume kokybės gerinimo; stokojama aiškių kriterijų, duomenų ir moksliniais tyrimais grįstų įrodymų, padėsiančių identifikuoti, kurios švietimo kokybės gerinimo praktikos pasiteisino, o kurių vertėtų atsisakyti dėl švietimo grandžių specifiškumo ar kitų aspektų ir kas galėtų būti rekomenduojama vietoje to; kokios kokybės skatinimo iniciatyvos ir procedūros gali sutelktai motyvuoti bendruomenės švietimo organizacijų veiklos kokybės (įsi)vertinimui konkrečiose švietimo grandyse (ikimokyklinio, bendrojo ugdymo, švietimą papildančio, neformaliojo ugdymo ir kt.)?

Tuo remiantis problemos moksliskumas grindžiamas kontrastu tarp šiuolaikinių mokslinių teorinių prieigų, jomis grindžiamos teisinės bazės, ir švietimo dalyvių (pvz., vadovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų ir t.t.) veiklos kasdieninėse situacijose, jų nuostatų, požiūrių ir elgsenos švietimo organizacijose veiklos kokybės įsivertinimo aspektu, siekiant strateginių pokyčių. Aktualu tyrinėti švietimo kokybės administravimo ir ugdymo realybės kontrastų minimizavimo perspektyvas, siekiant pasiūlyti konstruktyvesnę ir veiksmingesnę švietimo organizacijų veiklos kokybės (įsi)vertinimo modelį / ar jo tobulinimo galimybes pasirinktoje švietimo grandyje.

Improving the quality of general education schools/preschools in the context of progress and change management

The quality of education and training is a key factor in ensuring global literacy and creating the conditions for sustainable systemic change in society. In the last decade, the quality of education has been increasingly analysed from different perspectives in order to build a school culture that is change-oriented and learning-organised, and to improve selected areas of education in a critical, reasoned and evidence-based manner, so that all learners can achieve their educational goals according to their capabilities and needs.

Education (pre-schools, comprehensive schools, non-formal and informal schools complementing formal education, and organisations closely linked to education (e.g., The procedures and follow-up of performance evaluation, both internal (self-assessment) and external (accreditation), are unevenly implemented and improved in our country; there is a lack of systematic conceptual agreement across the different educational links on how and in what ways to achieve quality improvement; the lack of clear criteria, data and research-based evidence to identify which practices for improving the quality of education have been successful and can be developed and which should be abandoned due to the specificity of the educational chains or other aspects, and what could be recommended instead of the abandoned procedures/processes; which quality promotion initiatives and procedures can mobilise communities to (re)assess the quality of the activities of educational organisations in specific educational chains; and what can be done in the field of quality promotion in education)?

The scientific nature of the problem is based on the contrast between modern scientific theoretical approaches, the legal framework based on them, and the activities of educational actors (e.g. managers, teachers, educational support specialists, etc.) in their everyday situations, their attitudes, attitudes and behaviour in educational organisations in terms of assessing the quality of their performance in the context of strategic change. It is relevant to explore the perspectives of minimizing contrasts between the administration of quality of education and the reality of education in order to propose a more constructive and effective model of (self-)assessment of quality of activities of educational organisations and/or possibilities of its improvement in the chosen educational unit.